

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ
ORGANUL OFICIAL AL EPĂRHIIEI ORTODOXE ROMĂNE A ARADULUI

Aprindeți Darul Lui Dumnezeu...

— Meditații pentru preoți —

De Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului.

Meditația VII.

Lupta preotului împotriva păcatului.

Doamne Dumnezeule, minuni mari să-vârșești și azi cu nemărginita ta iubire de oameni. Iată citit-am bunăoară, că parlamentul republicii San-Salvador din America centrală s'a asociat celebrării celui de al 19-lea centenar al Patimilor Domnului, declarând Vinerea Mare din 1933 zi de doliu național (Revista La Croix — 1933).

Un parlament este recunoscător iubirei Domnului nostru Iisus Hristos pentru noi, dar din nenorocire aceasta este o pildă rară, căci prin păcat lumea de azi desconsideră iubirea divină. Da, omul de azi desconsideră această iubire, despre care oratorul latin zice: „*Amicitia aut pares invenit aut facit* — amicitia se naște între egali sau face egali.¹⁾ Mântuitorul din iubire zice: „prieteni“ ucenicilor săi (Luca 11 v. 4) și cere, ca ei să facă voia Lui: „Voi prietenii mei sunteți, de veți face câte Eu poruncesc vouă“ (Ioan 15 v. 14). Dumnezeu scoate din comoara nemărginită a sa, toate bunătățile și calitățile cu cari îmbogățește creaturile sale. Iubirea lui Dumnezeu este una cu activitatea sa creatoare și proteguitoare. Mișcarea, viața, fericirea, lumina, inteligența, libertatea, armonia, pecea, sunt daruri ale dragostei divine, iar Dumnezeu cu dragostea cu care a creat, grijește de creaturi, le dă forța trebuitoare și constanța durabilității. Iubirea divină

explică jertfa Mântuitorului: „*Fiul lui Dumnezeu m'a iubit și s'a dat pe sine pentru Mine*“ (Galat. 2 v. 20).

Cine ar căuta să descrie opera iubirei divine, supranaturale, a iubirei teologice, opera Sfântului Duh în sufletul nostru, trebuie să înțeleagă, că descrie ceea ce este mai spiritual în activitatea sufletului, așa cum flacăra lucrează sau aerul. A se depăși pe sine, a se preda, a se jertfi, iată ceea ce este iubirea, așa cum se volatilizează metalele.¹⁾

A te bucura de dragostea lui Dumnezeu, înseamnă a avea cel mai prețios bun, căci însuși Dumnezeu este dragostea . . . O viață fără iubirea lui Dumnezeu, este o viață moartă și o anticameră a iadului. Iadul este locul unde este exclusă orice iubire. Fericitul Augustin zicea adeseori cu amar în viața sa de mai târziu: „*Tardus amor* — iubire târzie“. Târziu a cunoscut iubirea divină și de aceea timpul rămas al vieții, l-a petrecut în contemplarea iubirei divine. Așa a devenit un sfânt. Așa trebuie toți oamenii să devie sfinți, dar nu pot numai prin puterea lor proprie. Iată a trebuit ca însuși Fiul lui Dumnezeu să vină pe pământ ca toți să înțelegem iubirea divină, ca toți să fim sfinți. Dar păcatul, nesocotirea, călcarea iubirei divine, stă în calea sfințeniei. Și atunci Domnul își alege oameni cari să-i reprezinte dragostea divină pe pământ: preoții!!!

Pe Petru îl întreabă mai întâi: „*Simone al lui Iona, mă iubești mai mult, decât aceștia?*“

¹⁾ Biard: Les Vertus theologales d'après les Epitres de saint Paul Paris 1924 p. 157.

¹⁾ Biard: op. c. p. 165.

(Ioan 21 v. 15). De trei ori este întrebare și de trei ori răspunde, că el iubește pe Domnul. Și Domnul îi zice: „Paște mieluseii mei, păstorește oile Mele, paște oile Mele“. Pe preoți încă îi întreabă Domnul dacă îl iubesc și apoi Domnul le zice: „Iubiți pe aproapele cum Eu vă iubesc“. Și în baza acestei iubiri, preoții trebuie să sfințească, să învețe pe oameni și să exercite acte ale milosteniei. Cu alte cuvinte, ei trebuie să exercite pe pământ dragostea lui Iisus Hristos între oameni !!

Iată, lipsa dragostei, prezența păcatului în lume, te așează pe tine preot, cinstite frate! Deci iubite frate ești pus peste oameni, pe cari ai datoria să-i înveți, că omul nu este legiuitorul său propriu, cum zice filosoful Kant. Dacă tu preotule uiți, că ești trimisul lui Dumnezeu, al descoperirii divine, atunci ești în slujba unei religii fictive. Oh nu, Dumnezeu nu este o alcătuire a rațiunii, nu este un simplu principiu normativ, făurit de mintea noastră, cum zice Kant.¹⁾ Un Dumnezeu pe care mintea l-a iscodit din necesități practice, nu mai este Dumnezeul nostru, isvorul ordinii fizice și metafizice!

Să ne cugetăm deci serios când e vorba de lupta noastră împotriva păcatului, căci nu morala, sentimentul moral produce ideea de Dumnezeu, ci ideea de Dumnezeu produce sentimentele morale, iar scopul este viața cu Dumnezeu. Adevărul că omul are suflet, că există o ființă superioară care cere socoteală omului cum a urmat glasul conștiinței, care ne îndeamnă la lupta contra păcatului, trebuie să ne facă a vedea, că sunt probleme pe cari omul nu le poate rezolvi cu puterea lui și necunoștința lor primejduiește viața. Omul nu poate să fie o autoritate deplină pentru a da răspuns perfect și satisfăcător asupra problemelor vieții. Numai atotștiutorul Dumnezeu are această autoritate. Dumnezeu, în dreptatea sa atotștiutoare, este cea mai desăvârșită autoritate, care să ne învețe adevărurile, la cari nu am putea ajunge numai prin puterea noastră căci suntem slabi și egoiști. *Noi preoții* deci suntem instrumente ale autorității divine, care nu vorește să lase pe oameni în necunoștință, suntem executori ai bunătății divine, nemărginite, care vorește binele oamenilor, asigurându-i că nu-i va duce spre pierzare!

Clară trebuie deci să fie conștiința chemării noastre în combaterea păcatului. Sfântul Pavel zice: „Fraților, de vreme ce s'a făcut adevărat cuvântul ce s'a grăit prin ingeri și toată călcarea de poruncă si neascultarea au

luat dreaptă răsplătire“. (Evrei 2 v. 2). Și dacă acelaș apostol zice: „Și vă îndemnați pe voi înșivă în toate zilele . . . ca să nu se învârtoseze cineva dintre voi cu înșelăciunea păcatului“ (Evrei 3 v. 13), și dacă Iisus a zis: „Cine mă va vădi pe mine de păcat?“ (Ioan 8, v. 46), astăzi avem noi tăria necesară să combatem păcatul? Citiți un ziar sau o revistă și vedeți, dacă ea îndeamnă să ne ferim de păcate?! Arătați-mi o școală în care să se biciuiască păcatul împotriva lui Dumnezeu, în afară de orele de religie? Arătați-mi o sentință judecătorească, în care să se accentueze, că cineva e pedepsit, fiindcă a păcătuț, fiindcă a vătămat pe Dumnezeu!

De aceea noi trebuie să facem pe oameni să simtă, că suntem instrumente ale autorității divine, care cere obligațiunea, de a trăi conform voinței divine!

Noi vorbim de persoane bune, însă nici-o ființă umană nu este perfect bună. „Fiți, dar, voi desvârșiți, precum Tatăl vostru cel ceresc este desăvârșit“ (Mat. 5 v. 48). Omul se străduiește în viață ca să devie cât mai perfect. Ce înseamnă aceasta? Că omul are menirea de a se apropia cât mai mult de perfecțiunea divină. Cum este perfecțiunea divină în ea însăși, noi nu știm. Știm însă, că Iisus Hristos ne-a descoperit nu numai legi, ci o viață; o viață divină pe pământ, viața ideală pentru om. „Fiți dar următorii lui Dumnezeu ca niște fii iubiți“ (Efes. 5 v. 1). Iisus Hristos ne-a descoperit pe Dumnezeu ca pe dragostea desăvârșită. Când a fost întrebat care este cea mai mare poruncă, El a răspuns: „să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și tot cugetul tău . . . iar pe aproapele tău ca pe tine însuși“ (Mat. 22 v. 37—40). Datoria omului de a iubi pe Dumnezeu se arată din ceea ce este Dumnezeu în sine însuși, perfecțiunea dragostei absolute. Dragostea nu cere nimic pentru sine, ci dorește numai binele altora. Atât a dorit Dumnezeu binele omului, încât pe însuși Fiul său l-a dat spre pătimire pentru ea. A iubi pe Dumnezeu, este a te alipi de bunul perfect.

În creștinism obligativitatea morală nu se bazează pe om, căci omul nu-i perfect, ci pe perfecțiunea și sfințenia lui Dumnezeu. Dumnezeu este perfecțiunea desăvârșită, fiindcă El dragostea însăși nu dorește nimic pentru sine și nu vorește răul. Pentru sufletul omului nu există adevăr mai prețios decât acesta, că Dumnezeu dragoste este. Numai în baza acestui adevăr, se explică creațiunea și numai în baza dragostei divine, Dumnezeu este numit tatăl

nostru. Pentru creștin, legea morală este dragostea lui Dumnezeu, este voia sa cea sfântă. Nesupunerea față de legea morală, este deci nesupunerea față de Dumnezeu, este păcat.

Prin dragostea față de aproapele, omul poate trăi în armonie, în bună înțelegere cu semenii săi. Dragostea sfințește raporturile dintre oameni și aduce pacea pământească.

Dragostea față de Dumnezeu este mult mai mare; ea nu se compară cu dragostea față de oameni, căci Dumnezeu este perfecțiunea absolută. Convingerea omului despre perfecțiunea bunătății lui Dumnezeu, trebuie să fie așa de puternică, încât datoria de a iubi pe Dumnezeu să fie cu tot cugetul și cu tot sufletul. Astfel a iubi pe Dumnezeu înseamnă a ne alipi de bunătatea perfectă, înseamnă a trăi într-o comunicare cu Dumnezeu, înseamnă a fi în armonie cu Dumnezeu. A nu face binele, adică a nu ne alipi de bunătatea și dragostea lui Dumnezeu, înseamnă a ne depărta de Dumnezeu. Această greșală a omului de a nu face binele pe care el trebuie să-l facă, este numită „păcat”. Deci păcatul este o cădere, un insucces în a realiza condițiunile de comunicare cu Dumnezeu, distrugerea armoniei cu Cel Absolut și Etern. De aceea la I. Cor. 13 v. 3 se spune: „Și toată averea mea de-aș face-o milostenii și trupul mi l-aș da să fie ars: dacă nu am dragoste, nimic nu-mi folosește”.

A refuza viața creștină descoperită prin Iisus Hristos, înseamnă a refuza însăși dragostea lui Dumnezeu față de noi, înseamnă a nu avea dragoste față de El.

Tentațiunea de a face rău, de a nu ne supune voii lui Dumnezeu, n'ar avea nici-o însemnare, dacă n'ar exista și tentațiunea de a face binele. Noi suntem încercați spre bine, când suntem tentați a face răul. Deci în creștinism prin faptul că omul are datoria de a se supune legii lui Dumnezeu, voința omului rămâne totuși liberă. Numai prin aceea că suntem liberi, suntem capabili să devenim buni.

Conștiința imperfecțiunii noastre trebuie să ne facă a recunoaște cât suntem de păcătoși, cât suntem de departe și în desarmonie cu Dumnezeu. Iată ce cetim la I. Ioan I. 3—9: „Cele ce am văzut și auzit acelea vă vestim și vouă ca și voi să aveți împărtășire cu noi. Iar împărtășirea noastră este cu Tatăl și cu Fiul său Iisus Hristos. . . Și aceasta e solia pe care am auzit-o dela el și pe care v'o vestim că Dumnezeu este lumină și nici-un întunec nu este întru el. Dacă zicem, că avem împărtășire cu El și umblăm în întunec, mințim și nu facem adevărul. Iar dacă umblăm întru

lumină precum El este în lumină, atunci avem împărtășire unul cu altul și sângele lui Iisus, Fiul Lui, ne curățește pe noi de tot păcatul. Dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este întru noi. Dacă mărturisim păcatele noastre, El este credincios și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curățească pe noi de toată strâmbătatea. Dacă zicem că n'am păcătuit, îl facem mincinos și cuvântul lui nu este întru noi”.

Deci prin păcat trăim în întuneric, în necurăție, distrugând armonia dintre noi și Dumnezeu.

Și atunci? Ei bine, atunci preotul să nu-și potenteze zelul? Să nu aducă el aminte oamenilor, că Dumnezeu li-a dat viața și toate darurile și astfel sunt datori să asculte de binefăcătorul lor? Lăsa-vom să se repete și azi scena celor dintâi părinți, cari nu aveau decât teama că vor muri, dar nu se gândeau că ascultarea lor ar trebui să fie răsplătire pentru iubirea divină?? Lăsa-vom pe oamenii de azi să ridice rațiunea lor la rangul de divinitate? Lăsa-vom pe oameni să-și piardă simțul virtuții?

Unul simplu creștin îi poți spune: omule, crezi că rușinea produsă de păcat o poți spăla? Dar oare nu cu atât mai mult vei putea zice preotului: frate dragă, crezi că vei evita rușinea păcatului? Te poți ascunde în fața lumii, dar nu și de tine însuși! Poate ajungi chiar să te lauzi cu păcatul tău. Poți fi un filozof fals, care ascunde răul sub masca binelui, un păgân care ridică altar păcatului, un preot, care aduci imnuri de laudă păcatului, dar va veni vremea când vei sucumba sub povara păcatului. Și tu preotule, te crezi îndreptățit să mustri pe alții, ca să se rușineze de păcat iar însuși nu te rușinezi??

În al doilea rând tu preotule, vei spune credincioșilor că păcatul îi va împovăra cu *frică*. Este așa, păcatul produce frică, dar tu preotule nu ai frică? Înainte erai curat și te simțeai ușurat șezând în genunchi la rugăciune, iar după păcat ai uitat oare de Dumnezeu și răsplata lui?

Și în al treilea rând crezi că vei putea vorbi de mustrarea de conștiință a păcătoșilor din turma ta, dar crezi că păcatul tău personal nu-ți mustră conștiința, gândind că există un Dumnezeu, care grijește ca legile lui să-și aibe valabilitatea? Alege mai bine orice preotule, dar nu păcatul!

Și nu te gândești preotule, că și la tine se referă ceea ce spui păcătoșilor din turma ta? Le vei putea zice: iată Dumnezeu la început n'a voit moartea, căci a făcut pe om nemuritor

dându-i un corp minunat pentru suflet. Cu drept cuvânt, vei zice că nici un arhitect nu zidește un palat ca apoi să-l nimicească și astfel cu atât mai puțin va nimici Dumnezeu zidirea sa! Și vei zice: iată din pricina păcatului, omul care era un savant, un rege, un cercetător, azi zace cu trupul mort, cu ochii încremeniți, cu acei ochi, cari mai înainte străluceau, și cari priveau spre păcate! Acum tu omule ești mai respingător decât stejarul sau bradul, din cari se fac mobile, iar tu vei fi dus sub pământ, ca să nu pestilențiezi aierul!!!

Toate acestea se potrivesc și preotului păcătos, ba cu mult mai mult, căci el știe mai bine să facă deosebire între păcate grele și ușoare; el cunoaște mai bine decât un simplu credincios poruncile lui Dumnezeu și necesitatea mântuirii.

Iată pe scurt, ce trebuie să cugete preotul asupra mântuirii, ca să poată lupta bine împotriva păcatului:

Scopul mântuirii este ridicarea sau ștergerea păcatului. Iertarea este numai o parte din mântuire. Iertarea este un remediu numai pentru conștiința încărcată de păcate, dând voinei un nou stimulent. Uitând lucrurile din trecut și întinzându-se către cele din viitor prin iertare, omul cu conștiința liberă de trecut și deșteptată pentru viitor, este în stare să facă un nou început pentru o viață mai superioară.

Pentru păcat singurul remediu este anularea lui. Răul poate fi reparat numai prin aducerea binelui în locul lui.

Păcatul se naște din voia noastră liberă, căci noi singuri suntem vinovați, dacă nu facem ceea ce trebuie să facem, dacă respingem binele pe care dragostea lui Dumnezeu ni-l oferă. Și cum perlele nu se aruncă porcilor, Dumnezeu văzând că nu suntem demni de darul său, își retrage binecuvântarea sa dela noi. Nu trebuie să ne închipuim că Dumnezeu care este dragoste, își schimbă dragostea sa față de noi când păcătuim. El nu ne dorește pedepsirea. Iertarea nu este ștergerea pedepsii, ci ștergerea păcatului. Iertarea care ridică pedeapsa, poate lăsa inima neatinsă, însă iertarea care ridică păcatul naște grație. Nu este liberare a păcătoșilor atâta timp, cât păcatele lor sunt ținute.

Dumnezeu a cunoscut din veci, cursul creației Sale. Fiul, care s'a arătat nouă în timp, a fost din veci mijlocitorul dintre om și Dumnezeu: El este mielul sacrificat dela începutul lumii.

La plinirea vremii, Fiul lui Dumnezeu s'a arătat și, luând asupra Sa toată povara păcatului, a restabilit legătura omului cu Dumnezeu, a împăcat pe om cu Dumnezeu, adică a ară-

tat viața prin care omul devine părtaș al vieții divine, fiind primit în armonia dragostei divine.

Iisus Hristos s'a dat pe sine pentru ca viața divină să devie și a omului într'un sens în care n'a fost mai înainte. El a luat chip omenesc pentru ca omenirea să fie spiritualizată. Motivul sacrificiului său pentru omenire este în înțelepciunea și providența divină, iar îndemnul crucii este bucuria pusă înaintea lui prin regenerarea omenirii.

Calea Crucii aleasă de Dumnezeu pentru mântuirea omului, este peste puterea de pricepere a omului, totuși noi putem vedea potrivirea și îndreptățirea acestei căi: „Căci ducând pe mulți fii la mărire, i-se cădea aceluia pentru care sunt toate și prin cari sunt toate, ca să desăvârșască prin suferință pe începătorul mântuirii lor“ (Evrei II 10). Consacrarea perfectă a vieții omenești lui Dumnezeu cere pentru realizarea ei o supunere până la moarte. Supunerea și credincioșia lui Iisus Hristos au fost încercate în cel mai mare grad, așa că despre El se poate spune că n'a cunoscut păcatul. Prin șupunerea sa morții, El a consacrat omenirea lui Dumnezeu și pentru aceasta Dumnezeu L-a ridicat, ca om, la gloria desăvârșită ca să cerceteze inima și cugetul omului. Fructul triumfului său este, sălășluirea Duhului Sfânt în om, care ajută pe om să cunoască pe Dumnezeu și să fie în strânsă legătură cu El în bunătate. „Acesta este legământul pe care-l voi face cu casa lui Israel; Eu voi pune legea mea în mintea și în inima lor și le voi fi lor Dumnezeu, și ei vor fi poporul meu. Și ei nu vor zice aproapelui lor: Cunoști pe Domnul Tău, căci toți mă vor cunoaște dela cel mai mic, până la cel mai mare al lor. Și voi fi milostiv lor și păcatele lor nu le voi mai socoti“.

Este deci clar, că numai prin Iisus Hristos ne-am putut mântui. *Mântuirea adusă de El este ștergerea păcatului prin aceea, că ne-a arătat viața divină cea fără de păcat și ne-a făcut cunoscut pe Dumnezeu.* Această lucrare este fructul dragostei nemărginite a lui Dumnezeu, căreia noi suntem datori să-i răspundem cu dragoste din tot sufletul și din tot cugetul nostru. Viața omului în afară de Dumnezeu încetează de a fi umană. Păcătuind o pierdem. Ca s'o dobândim, trebuie să urmăm viața arătată de Hristos și numai atunci Sf. Duh lucrează în noi, păcatul se șterge și devenim iarăși fii iubiți ai lui Dumnezeu. Persistând în păcat, scuză nu avem, căci deaceia a venit Mântuitorul. „Rămânea-vom în păcat ca să se inmulțească darul?“ Ferească Domnul! (Rom. 6 v. 1)

„Drept aceea, iubiții mei, precum pururea m'ați ascultat, cu frică și cu cutremur desăvârșiți mântuirea voastră; căci Dumnezeu este cel ce lucrează în voi și ca să voiți și ca să săvârșiți, după a lui bună voință” (Filip 2 v. 12-13).

Să nu uităm că: „Sluga care n'a știut se va bate puțin, iar sluga care a știut se va bate mult”.

Să nu uităm deci ceea ce zice Sf. Ioan evanghelistul: „Cel ce face păcatul, rob este păcatului” (8 v. 34). Preotul este un rob și mai vrednic de plâns, căci el face neroditoare orice osteneți ale pastorației.

Tu preotule, care ai primit asemănarea Fiului lui Dumnezeu, tu care din nimic ai fost adus la ființă, dela ființă la botez, dela botez la taina preoției, primind mai multe daruri decât alții, tu să fugi de păcat să nu lași sfâșiată armonia sufletului tău! Nu numai pentru criticile lumii, care asupra păcatelor tale aruncă toată vinovăția unor stări deplorabile din parohie, dar pentru iubirea ce o datorezi lui Dumnezeu, în numele Căruia stai la Altar. Altcum tu stai, ce e drept la Altar, ca unul care grăești cuvintele cele mai sfinte, pe din afară arătând iubire și devoțiune către Domnul și exteriorizând cea mai profundă evlavie în mișcările tale, dar te găsești în postura celui ce a săvârșit adulter spiritual!

Adu-ți aminte că „Vai este celor prin cari vine sminteala”.

CUVÂNT

la aniversarea de zece ani dela înființarea cercului religios „Sf. Ecaterina” dela liceul de fete „Carmen Silva” din Timișoara.

(24 Nov. 1933)

de Prot. Dr. Gh. Ciuhandu.

*Cucernici Părinți,
Iubiți Creștini,
Iubite Eleve!*

Ne-am adunat astăzi la rugăciune, cu un gând mai deosebit, decât altădată. Prăznuim amintirea unei distinse fecioare creștine de acum șasesprezece veacuri, împodobită cu o strălucită știință filozofică, ce a rușinat pe filosofilii păgâni și care și-a sfârșit viața în chip martiric.

Sfânta și marea mucenică Ecaterina, căci așa se numea ea, a fost a podoabă a vechei Creștinătăți de Răsărit, și a trăit în Alexandria Egiptului.

Gloria ei morală și științifică răsună peste ve-

curi. Creștinătatea întreagă îi aduce cult de martiră; și, pe lângă aceasta, școale și chiar universități apusene se mândresc cu numele ei, cu ocrotirea ei.

Așa a ajuns cultul ei și până la această școală, acum zece ani, când sfintei și marelui mucenice i s'a închinat aici un modest cerc religios studentesc.

Am venit, acum zece ani, cu bune și sigure nădejdi, la inaugurarea aceluia cerc religios; iar azi am venit, pentru că, cu toții împreună, să dăm slavă lui Dumnezeu și sfintei Ocrotitoare, pentru munca de înțărmară duhovnicească și culturală, la care s'au angajat elevele acestei școale și părintele lor sufletesc.

Ce s'a lucrat aici de zece ani încoace pentru dezvoltarea conștiinței religioase ortodoxe și românești care este și piatra de granit dela baza concepției noastre de viață națională, s'a săvârșit la lumina zilei. Autoritatea bisericească i-a înregistrat munca în analele sale și a pus-o în vedere și altor școale, pentru urmare. Dar, de sigur, și mai mult face, că această duhovnicească lucrare a întâmpinat bună mărturie și complăcerea marelui obștii și mai ales a părinților, cari, cu toții, purtăm în suflete marea dorință, de a ne vedea odraslele îndrumate pe cărările cugetării creștine, care duce cu consecință firească la adevărata perfecționare a individului, la întărirea familiei și la așezarea vieții obștești naționale, pe baze trainice și sigure. Din această parte a lucrurilor, bucuria acestei zile este, așa dar, și a părinților. Dar și a celorlora, cari, alături de părinți, au în oarecare măsură, o răspundere pentru educația tineretului școlar.

Aduc, așa dar, mulțumiri călduroase inițiatorului acestei lucrări, părintelui profesor Pr. Ioan Imbroane și tuturor aceluia cari, din partea școalei acesteia, i-au sprijinit.

*

Iubite Eleve!

Praznicul de astăzi este, mai întâiu de toate, al Vostru și pentru Voi.

El înseamnă o pomenire despre străduințele înaintașelor voastre la școală, din cei zece ani petrecuți din viața cercului „Sf. Ecaterina”. Dar praznicul acesta vrea să însemne și o îmbărbătare pentru viitor: a Voastră, cari sunteți azi aici și a celor ce vor fi elevele din viitor ale acestui liceu și membre ale acestui cerc religios.

Praznicul acesta este închinat, mai deaproape, cultului însușirilor distinse, cari au împodobit-o pe ocrotitoarea Voastră Sf. Ecaterina, și cari trebuie să preocupe și sufletele Voastre. Aceste însușiri sunt: *curăția feței necă, unită cu dragostea de carte și de învățatură temelnică și sănătoasă.*

Cum n'-se înfățișează mai deaproape Sf. Ecaterina, în silințele și sfârșitul ei? O știți aceasta, de sigur, fără de o povestire mai de aproape a vieții ei. De aceea, numai Vă voiu tâlcui un fel oarecare, cum este ea înfățișată în vechea pictură bisericească, într'un

manual românesc de pictură bisericească. Sfânta stă de față cu Maica Domnului, care-și ține Fiul de mână dreaptă, iar Sf. Ecaterina privește spre dânsul. Maica Domnului îl pune în degetul mic al dreptei un inel, iar Fiul Sfânt, Domnul Hristos, ține în mână o hârtie cu inscripția: „Iată, azi te primesc mie mireasă nestrucată“.

Icoana cu această înfățișare e și un simbol: în ce legătură strânsă cu Hristos poate să ajungă cine trăiește în curățenie și iubire temelnică și în sănătoasă învățătură.

Adevărat, că Sf. Ecaterina, în epoca păgânismului prigonitor a ajuns la această încununare și unire de aproape cu Hristos prin *moartea* ei martirică

Azi însă nu mai există vechile prigoniri, dar există atâtea primejdii, larg deschise, împotriva adevărilor religioase, cari stau la baza fericirii noastre și la al civilizației. Azi, problema capitală este: de a ne uni cu Dânsul, propovăduindu-L pe Domnul la răspântiile încurcatei noastre vieți și de a ne împărtăși cu El prin Sfintele Taine. În slujba *acestui fel de propovăduire* stă cercul Vostru religios. Și iată așa dar, că, prin mijlocirea acestei propovăduiri; Voi încă ați căutat și găsit aceea legătură cu Hristos, pe care o cere vremea de azi și pe care o simbolizează inelul sfânt al logodirii cu Hristos.

Voi adică, trebuie să fiți și aici în școală, dar mai ales în afară de școală, în viața largă românească tot atât de devotate propovăduitoare, sincere și lucrătoare pentru Hristos și logodnice ale Lui, prin curăția Voastră și prin toată lucrarea de creștinească luminare, pe care aveți de a o duce, ca mângăere și mulțumire, la vetrele părinților oștri și mai apoi la propriile Voastre vetre.

Și să n'o uitați că, dacă odinioară, ca în cazul Sf. Ecaterina, eră o glorie, a muri pentru Hristos; astăzi e nu numai glorie, ci și necesitate, de a *trăi* pentru propovăduirea lui Hristos, și că acest apostolat al credinței nefățărâte, al miliei și iubirei către de aproapele și de întărirea celor slabi a fost o forță a femeii creștine din toate veacurile.

Reînviați și puneți, așa dar, din nou în lucrare tradițiile creștinești, cari astăzi se unesc în chip nedespărțit cu interesul de existență și de viitor al Neamului nostru.

Aceste și asemenea gânduri să le scrieți azi în inimile Voastre. Ele să Vă rămâie și ca legământ al Vostru din ziua de azi, de două ori închinată Sfintei Ecaterina.

Și acum, bucură-Te, prea mărită Mucenită, cinstită Ecaterina, cea care odihnești cu trupul în Muntele Sinai, întru carele a văzut Moise rugul cel ne-ars! Bucură-Te, că ucenițele Tale dela această școală, în curs de zece ani, ca odinioară fecioarele înțelepte, au ținut aprinse candelile sufletelor lor, luminând și altora! Bucură-Te și dă-le lor ca, până la sfârșitul

vieții lor, prin cuvânt și prin viața lor, să pilduiască virtuțile Tale, ca tot atâtea ruguri nearzătoare, în viața noastră creștinească și românească.

Amin!

Congresul preoților misiionari din Chișinău.

(Urmare și fine)

Sedința din 31 Oct. ziua III-a d. m.

Sedința se începe la ora 5 d. m. Corul fetelor dela școala ort. intonează „Impărate ceresc“ și intrându-se eri ordinea de zi, urcă tribuna avocatul Popescu Tudor din București, tratând „problema sectelor față de stat“. Om bine cunoscut și bine apreciat în cercurile ortodoxe. Apărător dârz și neînfricat al sf. noastre biserici. Om cu temeinice cunoștințe juridice, spune în rezumat, că statul are interes direct de a sprijini biserica, fiindcă funcțiunea socială a religiei este de a da națiunii unitatea de cugetare. Națiunea română fiind în majoritate covârșitoare ortodoxă este chemată a da aceasta unitate de gândire neamului românesc.

Sectele prezintă un serios pericol pentru stat, și statul este dator a lua măsuri. Eu nu pot spune că nu-mi pasă când cineva vine și sapă cu târnăcopul la temelia casei mele.

Al II-lea vorbește dl Prof. univ. Ioan Savin despre „Ateism și metodele de combatere“. O adevărată prelegere, care ar fi ilustrat ori ce catedră de teologie a apusului. Om cu multă rutină teologică, stăpân pe cuvânt, știe să stăpânească pe auditor. Spune că ateismul se prezintă în formă mai mult decât gravă. Ateismul a îndumnezit lumea și a exclus din ea divinitatea. Ateismul nu va putea susta. Pentru ca să poată susta, trebuie să aibă cu el adevărul. Ar trebui să aibe dovada tezelor, că există creație fără creator, să există lumea fără cuvântul Dumnezeu și materie fără suflet.

Că spiritul este un produs al materiei, este o aberație, este o nebunie. Materia moartă, amorfă nu poate produce viață.

Fără credința în Dumnezeu rămâne nedeslegabilă existența, cugetarea și marea taină a morții.

„Zis'a cel nebun întru inima sa, că nu este Dumnezeu“, dar să nu spuneți că nu este Dumnezeu nici cânelui, ca să nu te desmînțiască acel animal. A afirma, că spiritul, că cultura este o emoție a materiei, este cea mai mare aberație. Amintește o mulțime de savanți, naturaliști, chimiști, filosofi, tehnicieni, matematicieni, cari toți au recunoscut existența unei ființe divine. Edison, marele inventator a murit cu convingerea, că dincolo de moarte îl așteaptă brațele deschise ale divinului. Nădejde a murit cu remușcarea conștiinței că a indus multă lume în eroare. La noi necredința,

se prezintă sub formă de indiferențism și masonerie.

Cuvântarea este acoperită cu ropote de aplauze, iar corul fetelor intonează un maestos „Tatăl nostru“.

Intre auditorii dela această ședință se afla și dl Melnicov, un director de școală normală din Rusia, care tocmai în zilele acele trecuse Nistrul și se refugiase în România. Dânsul este rugat, să ne facă o scurtă expunere a stărilor din Rusia, supt raport religios. Ne știind românește expunerea este tălmăcită din rusește de misionarul eparhial Sevșnicov. Toată acea expunere, așa cum am putut-o prinde în fuga creonului: Regret că nu vorbesc limba română, ca să pot spune pe înțelesul tuturor starea de lucruri de acolo, și în puținul timp ce-mi stă la dispoziție, nu voi putea spune toate lucrurile diabolice ce bântue în Rusia sovietică în toată grozăvia lor.

Cu nerăbdare am așteptat cu această ocaziune, ca să spun ce se petrece acolo. În 14 ani am avut ocaziunea, să cetesc toate cărțile atee și să discut cu atei din Rusia. Chestiunea ateismului are importanță pentru toate statele. Te poți înțelege cu Turcii mamedani, cu sălbatecii chiar, dar cu atei nu. Pe mine mă miră faptul, și este foarte revoltător, că statele moderne închee tratate cu Rusia.

Eu cred, aceasta este cea mai mare lovitură dată creștinismului, că statele creștine închee tratate cu ei.

Cu toate aceste ateismul chiar și în Rusia a dat faliment. El se susține cu forța. Ca mijloc de luptă contra ateismului, recomand însaș scrierile lor. Cea mai bună metodă este să-l bați pe adversar cu armele lui. La începutul stăpânirii bolșevice erau admise cărți religioase, cel de azi nu admit nimic. În Rusia funcționează 80 academii, seminare și case de propagandă antireligioase. S'ar crede, că este o singură linie de conduită la ei, dar sunt și între ei diferențe de sisteme de propagandă. Sunt 2 feluri de atești. Ateism mecanic, care exclude ori ce fel de spirit. Acest fel de ateism este mai accesibil muncitorilor dela fabrici. Apoi este ateismul materialist, care susține, că materia a vie, și caută să fie răspândit mai cu seamă în clasa țărănească.

Faptul, că în Rusia ateismul este liber, este primul pas spre fărâmițarea lui. Intelectualii ruși se întorc dela ateism la religie. Acest fapt l-a îndemnat pe bolșevici să îndrepteze acțiunea spre tineret până la 18 ani. Până la 1928 educația tineretului era religioasă, iar de atunci antireligioasă.

Este interesant cum au organizat atei în școala primară această luptă contra religiei.

În fie care școală este un nucleu de băieți atei, cari au datoria de a observa ori ce pomenire a numelui lui Dumnezeu, de către colegii lor și de către profesorii lor. Acești pioneri ai ateismului cercetează pe colegii lor, dacă nu poartă cruce, ori nu cercetează biserica, și dacă află la ei lucruri sfinte, sunt rupte și părinții perzecați. Acestor copii li-se sugerează ideia

să-și bată joc și de părinții lor, dacă ar observa la ei lucruri ori obiceiuri religioase.

În drum spre Basarabia am văzut plângând amar o femeie, pentru că pe fiica ei au autorizat-o să adune subscrieri pentru închiderea bisericii. S'a impus tuturor profesorilor, ca în legătură cu ori ce studiu, să propage ideea ateistă, între elevi. Toți elevii să participe la procesiuni contra religiei mai cu seamă la Nașterea și Învierea Domnului, cu cari ocaziuni se profanează și batjocoresc locurile și lucrurile sfinte.

E timpul să ne dăm seamă de pericolul ateist, 15.000.000 de băieți se cresc acolo în spirit ateu. M'a bucurat o voce din public, cea a P. Sf. Sale Tit Simedrea, că trebuie să se formeze un corp de misionari pentru Rusia.

Bisericile și mănăstirile, sunt schimbate în muzee antireligioase. O altă parte dureroasă este nimicirea alor 50.000 parohii ce existau acolo. Au exterminat pe cei mai activi preoți.

În mod direct nu-i împiedeca, ca în locul celor exterminați să albe alți preoți, dar admit numai oameni simpli.

Trecând Nistrul credeam, că voi afla aici o organizație care luptă contra ateiilor dar durere n'am găsit-o. Se impune o organizare a statelor creștine contra lor.

În 1929 s'a dat ordin, ca în bisericile de aici să se facă rugăciuni pentru Rusia, și noi acolo am simțit de atunci o ușurare. De ex. în Rusia sovietică apărea până atunci în 50.000 exemplare o revistă atee, ce avea pe învelitoare clișee batjocoritoare la adresa lui Dumnezeu și a religiei, și de atunci aceste clișee au dispărut. Într'un oraș din Caucaz erau 7 biserici, din cari 3 erau propuse să fie închise, și după acea rugăciune, după acea mișcare creștinească s'a revocat ordinul de închidere.

Urmează, darea de seamă asupra mișcărilor anti-bisericești din Bucovina, de P. C. Sa Dr. Ioan Pașul, Inspector misionar. O amplă, și amănunțită lucrare ce dovedește că P. C. Sa este în curent cu tot ce se petrece în Bucovina pe teren religios.

Viltoarea ședință este anunțată pe ziua de 1 Noembrie ora 9 dim.

În dimineața acestei zile, înainte de începerea ședinței am vizitat muzeul societății Istorico-Arheologice bisericești basarabene, unde am văzut lucruri de o rară frumusețe și valoare. Cele mai vechi obiecte sunt 2 cărți scrise pe pergament de prin suta XIII „Rânduiala pentru posturi“ și al doilea un Triod din care numai unul se mai află în original în Moscova. Un Antimis din anul 1754, sfințit de membrul Sf. Sinod ocârmuitor Episcopul Ambrosie al Preaoslavului și Dimitrovului. Un felon din suta a XVII din mătasa împetriștat cu flori cu chipul Mântuitorului șezând pe tron. Un pahar de metal emailat, cu ornamente în amintirea încoronării Împăratului Nicolae al II-lea 14

Mai 1896. Icoana Maicii Domnului din 1732. O altă icoană tot a Maicii Domnului din 1702. Maica Domnului este zugrăvită cu coroană, cu dumnezeescul prunc binecuvântând iar în mâna stângă ține o carte. O cruce de chiparis învelită cu fășii de argint din 1757. Monete de aur de prin veacul al IX-lea. Poartă chipul Mântuitorului pe tron. Monete de argint de pe vremea împăraților romani Adrian 117—138. Marc Aurelian 161—180. Commod 180—192. Constanțiu pe aceste din urmă sunt scrise în formă de semicerc cuvintele „Votis multis” ș. a. multe obiecte, cari grăiesc mai mult decât ori ce istorie scrisă.

Numai văzând aceste muzee poți să apreciezi tendința P. Sfinților Lor Episcopilor noștri de a avea lângă fie care episcopie câte un muzeu, în care să fie depuse toate obiectele vechi aflătoare pela bisericile noastre.

La ora 9^{1/2} se începe ședința. Este prezidată de P. Sf. Sa Arhiepiscopul Dionisie Erhan Tighineanu vicarul Episcopiei Cetății Albe-Ismail.

Se citește telegrama M. Sale Reginei Maria și a P. Sf. Sale Episcop Stroia al armatei.

Mai sunt 2 referate ale P. C. Sale Păr. Secaș din Sibiu „Metodele misionare” și a P. C. Sale Păr. Simeon Țugui misionarul ep. Cetății Albe. „Organizarea misiunii române”, cari având subiecte asemănătoare, discuțiile asupra acestor 2 referate s'au făcut de odată.

Păr. Secaș împarte metodele misionare în generale și speciale enumerând între cele generale: Sf. Liturghie, Sf. Taine, Serviciul divin particular și predica, iar ca metode speciale, diferitele asociații religioase ca: „Soc. Sf. Gheorghe”, „Sf. Ecaterina” și în deosebi „Oastea Domnului”, dând cea din urmă prilej la aprinse discuții.

Cât privește referatul Păr. Țugui se desprinde ca un fir roșu, ca organizarea misiunilor să se facă după un plan bine definit, după modelul dela Arad. Aduce elogiul P. Sf. Sale Păr. Episcop Grigorie pentru felul cum a știut să organizeze și să îndrume misiunile religioase în Eparhia Arad, numindu-l întâiul misionar al României-Mari. Subliniază, că primul misionar în fiecare parohie să fie preotul local.

Se citește și aprobă moțiunea congresului misionar, adresată înaltului guvern.

La sfârșitul acestei ședințe, care este ultima P. Sf. nostru Episcop Grigorie rostește o impresionantă cuvântare de rămas bun, vorbire care stoarce lacrimi de emoție. După îmbrățișări și sărutări între preoți și Arhiepiscopul ne-am despărțit și îndreptat fie care spre casele noastre cu satisfacția și mândria de a fi putut asculta discuțiile temeinice ale unor somități teologice, ca cele ale P. S. Sale Episcop Grigorie, ale Prof. univ. Nichifor Crainic, Vasile Ispir, Ioan Savin și Gr. Pișculescu, bărbați cari sunt un decor al catedrelor noastre de teologie. Am adus dela acel congres amintiri ne-

peritoare și dorul de a apăsa cât mai tare pe coarcele plugului, și a răscoll brazde cât mai adânci în ogorul atât de întelenit al misionarismului.

Pr. Zenobie Brădean
misionar eparhial.

Monumentul lui Dr. Iosif Olariu.

Frații dela Caransebeș au hotărât ca să ridice un monument fostului director al Institutului Teologic din acel oraș, și spre acest scop au și adunat o frumoasă sumă de bani. Este o inițiativă laudabilă și totodată cea mai palpabilă recunoștință pe care generațiile ce s'au adăpat la izvorul cunoștințelor lui teologice, i-o pot aduce. Intr'adevăr, un savant de talia protosinelului Dr. Iosif Olariu merită această recunoștință.

Monumentul, pe lângă eternizarea memoriei aceluia ce a dispărut dintre noi acum 13 ani, are și menirea de a aduce aminte generației de azi și generațiilor viitoare, că pe cerul istoriei sbuciumate a trecutului nostru religios, au strălucit și luceferi, cari cu lumina lor au arătat calea pe care trebuie să o urmăm. Distinsa personalitate a lui Iosif Olariu, — manifestată printr'o viață austeră și virtuoaasă, printr'o voință de fier, prin caracter integru și prin vaste cunoștințe teologice, — este pentru posteritate un exemplu viu și demn de imitat. Cât a trăit în această lume, a fost un om modest, un preot model, un profesor harnic, muncitor și foarte conștiincios și un director sever, dar drept. Lumea în care se desfășura viața lui, era bibliotecă; prietenii săi intimi erau cărțile din bibliotecă. Acești prieteni i-au pasionat pentru cercetarea adevărilor religioase, i-au ajutat să-și câștige vaste cunoștințe teologice, să pătrundă adânc în adevărurile credinței ortodoxe și să redea aceste adevăruri în câteva opere, cari i-au făcut celebru în teologia românească. Manualele lui, compuse într'un timp când știința teologică dela noi era abia la început, au avut un rol de seamă în dezvoltarea acestei științe. Lucrările sale, — unele apărute în mai multe ediții, — aparțin mai ales domeniului biblic și dogmatic. Intre ele mai importante sunt: Introducerea în Sfințele Cărți ale T. V. și N. Exegeza la cărțile T. N și Manualul de Teologia Dogmatică ortodoxă. Cunoașterea limbii grecești, precum și a unor limbi moderne, i-au ajutat foarte mult ca să poată înțelege spiritul sfintei Scripturi și să elucideze textul acestora printr'o justă interpretare. Lucrările exegetice i-au ridicat mult prestigiul de om de știință și i-au făcut să fie considerat ca „cel dintâlu care îmbogățește studiul Noului Testament în românește cu opere științifice și voluminoase.” Dogmatica sa, apărută în prima ediție la 1907 (pp. 812), e înzestrată cu un bogat aparat științific. Ea abundă în citate din sf. Scriptură și sf. Tradiție, dând astfel posibilitatea de orientare celor ce doresc să se aprofundeze în studiul diferitelor dogme creștine.

Râvna ilustrului profesor, de a contribui din toate puterile sale la progresul bisericii ort. rom., a fost curmată în ziua de 6 Dec. 1920. Omul care o viață întreagă nu a cunoscut odihna, a plecat în cea zi la iocul de odihnă vecinică. Memoria lui însă

a rămas nepieritoare. Ea urmează a fi acum eternizată și într'un monument. Eternizarea aceasta, care face cinste inițiatorilor, înseamnă pe lângă omagiul adus marelui dispărut, încă și un omagiu adus: modestiei, hărniciei și conștiințiozității, calități cari au împodobit persoana directorului Dr. Iosif Olariu.

I. Petreuța.

Răspuns la un atac.

Cu sfințenie de taină am apărut totdeauna prestigiul clerului și al Bisericii noastre. Astfel ne vedem nevoiți a apăra iubitul nostru cler și scumpa noastră Biserică, față de atacurile debitate de anonimul „spectator”, în ziarul „Știrea” din Arad Nr. 539 din 10 Ianuarie a. c.

În acest număr, autorul susține din cuvânt în cuvânt: „Noi la Arad avem și azi încă câțiva preoți arestați, pentru atitudini extremiste, ba unul pentru răsvrătire, căci s'a opus de a celebra serviciul divin pentru pomenirea președintelui Consiliului de Miniștri, căzut ca un erou la postul datoriei”.

Somând direcția ziarului „Știrea” să răspundă față de aceste afirmațiuni categorice, redacția ziarului „Știrea” în Nr. 542 din 13 Ianuarie a. c., răspunde, că în acuzațiile de mai sus, nu s'a pomenit confesiunea preoților, și nici nu s'a intenționat învinuirea vre-unei confesiuni, dar se recunoaște că preotul care a refuzat oficierea parastasului, nu aparține Bisericii ortodoxe.

Noi așteptăm ca ziarul „Știrea” să răspundă lămurit că informațiile din articolul de mai sus nu se refereau la episcopia ortodoxă din Arad și preoții ei și aceasta pentru că în acel articol se făceau comparații între stările dela Oradea și Arad.

Vom apăra totdeauna pe iubiții noștri preoți, cari muncesc la Altarul strămoșesc pentru Tron și Țară și dintre cari mulți au suferit: internări, temniță și martiriu în frunte cu P. Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie.

Act de recunoștință către P. S. Sa Episcopul Grigorie.

Expoziția de cărți Românești 17—31 Decembrie 1933, Timișoara.

Timișoara la 11 Ianuarie 1934.

P. S. Episcop al Aradului.

Prea Sfințite Stăpâne, cu respect Vă mulțumim pentru bunăvoința ce ați arătat, de a ne da sprijinul moral, de o desăvârșită autoritate, cu prilejul Expoziției de cărți din Timișoara.

Acest sprijin se adaugă la marile fapte ce săvârșiți aici la graniță pentru afirmarea națională neștirbită.

Rugăm pe bunul Dumnezeu, ca să trăiți ani mulți și buni, pentru prosperarea și însănătoșirea turmei ce păstorîți.

s. s. Volbură Poiană Năsturaș

Memburu al Societății Scriitorilor Români din București

s. s. Alexandru Bossie

Directorul Librăriei Cartea Românească Timișoara.

BIBLIOGRAFIE.

„Aprindeți Darul lui Dumnezeu”, — Meditații pentru preoți de Dr. Grigorie Gh. Comșa Episcopul Aradului. Arad 1934 p. 96. Prețul 30 Lei.

Cea mai nouă lucrare cu titlul de mai sus, a P. S. Episcop Grigorie al Aradului conține 10 meditații despre Darul hirotoniei, sf. euharistie, preotul și voia lui Dumnezeu, chemarea preoțească, viața lăuntrică a preotului, lupta preotului împotriva păcatului, rugăciunile preotului, etc.

Lucrarea conține o mulțime de indemnuri pentru intensificarea zelului preoțesc, fiind foarte potrivită ca lectură pentru cei cari se găsesc în păstoria sufletelor și pentru tinerii studenți teologi.

O recomandăm cu toată căldura.

Cetiți și răspândiți
«Biserica și Școala»

O serbare culturală religioasă în comuna Parța.

În ziua de 27 Dec. 1933 fruntașa comună Parța, situată pe ambele maluri ale Timișului și-a serbat jubileul de 40 de ani dela înființarea corului bisericesc ort. român.

Aceasta zi a fost pentru toate comunele din jurul capitalei Banatului un adevărat eveniment istoric. Patruzeci de ani de activitate a unui cor al bisericii ortodoxe din Banat, ridică corul comunei Parța în șirul primelor coruri bisericești din Banat.

Acest cor a fost înființat de zelesul învățător de prezent pensionat Avram Blaj la anul 1893., și dirijat cu răbdare și bărbăție timp de 17 ani. La anul 1919 îl urmează la postul de învățător Gheorghe Olariu. Inzestrat cu un deosebit talent muzical, acest învățător continuă munca începută de antecesorul său și conduce corul din Parța cu succes până în prezent, fiind decorat în mai multe rânduri. La înființarea și întărirea acestui cor bisericesc a contribuit și munca depusă de părintele lor sufleteș Părintele Ioan Russu.

Aceasta serbare s'a desfășurat după următorul program:

Înainte de masă se oficiază Serviciul Divin, Utrenia și Sf. Liturghie pontificată de Prea Onor. protopop al tractului Timișoara, Dl Dr. Patricle Țiucra, în sobor cu preoții Ioan Russu din loc. Aurel Brancu din Utvin și Alexandru Bocșianu diaconul Timișorii. La serviciul Divin sunt reprezentate toate autoritățile județului nostru în frunte cu Dl Prefect Dr. Dimitrie Nistor. După S. Liturghie se oficiază un parastas întru pomenirea coriștilor răposați în decursul celor patru decenii. La sfârșit păr. protopop rostește o predică edificatoare apoi oaspeții sunt invitați la masa unde participă 89 de persoane. Se rostesc toasturi din partea Dlui prefect întru sănătatea M. Sale Regelul, din partea Dlui protopop întru sănătatea P. S. Sale Dlui Episcop Grigorie și alții.

După masă se continuă serbarea. Se oficiază Vecernia, la care era adunată toată tinerimea comunei.

După vecernie se ține o conferință din partea cercului religios de preotul Aurel Brancu despre „Cântarea bisericească și dezvoltarea ei în Banat“. Apoi urmează conferința Dlui diacon Alexandru Bocșianu în calitate de delegat al cercului cultural „Astra“ despre: „Organizația corurilor din Banat.“

Unul din cei prezenți.

APEL

către cc. preoți din județul Arad.

Organizația patriotică „Străjerii României“ din Arad a luat inițiativa de a comemora pe toți românii uciși de unguri în timpul dela 1 Decembrie 1918 până la Paștile din 1919 pe teritoriul județului Arad. În programul contemplat pentru comemorare vor fi cuprinse — între altele — părstasul cu pomenirea tuturor românilor uciși, precum și o conferință în amintirea lor.

În acest scop rog pe toți frații Preoți să binevoiască a trimite pe adresa *Oficiului Parohial ort. rom. Arad, Str. Meștanu nr. 16* următoarele date: 1. Numele de botez și familie al românilor uciși în timpul arătat mai sus, sau maltratați atunci și morți mai târziu în urma maltratărilor. 2. Etatea, profesiunea și starea familiară. 3. Imprejurările uciderii sau maltratării: unde, când, cu ce mijloace, din al cui ordin, pentru ce și — dacă e posibil — numele ucigașilor etc. 4. Unde s'a scris atunci sau mai târziu despreuciderea ori maltratarea lor, fie în ziare, fie în cărți.

Toate aceste date și altele cari se vor afla, vor avea o mare valoare, dacă vor fi cuprinse în formă de proces verbal semnat de mai mulți sâteni, cari pot întări cu mărturia lor cele cuprinse în procesul verbal.

Având în vedere, că pomenirea acestor martiri este contemplată pe un timp foarte apropiat, procesele verbale, sau datele necesare rog să fie trimise cât se poate mai curând și cel mult până la 20 Ianuarie 1934.

Preotul Florea Codreanu.

INFORMAȚIUNI.

Mulțumită. Subsemnatul, în numele comunei bisericești Jabăr, aduc mulțumiri, D-lui Victor Curuțiu, avocat — prefect al județului Severin, domiciliat în Lugoj, pentru un rând de ornate complet — cu stihar în valoare de 7000 lei, confecționate la librăria diecezană din Arad, dăruite la Nașterea Domnului, întru memoria și ertarea păcatelor flertatului său părinte Iosif, — fost preot în Jabăr în curs de 24 ani. Dumnezeu să-l răsplătească această faptă frumoasă creștinească cu sănătate și fericire. Ioan Nicorescu, paroh ort. rom.

O pildă frumoasă. Un biet cântăreț Ștefan Moțiu, din *Otlaca Grăniceri*, jud. Arad, om simplu, dar plin de râvnă pentru lucrul Domnului, în timp de 12 ani a desfăcut foala Oastei în 48.000 de exemplare. Încă dela început a dus săptămânal zeci de foi și le-a desfăcut în satul lui, dela granița de vest. 12 ani de muncă în slujba unei foi. E aceasta o frumoasă biruință.

Sfânta Sofia amenințată. Scrișori din Turcia anunță că celebrul templu, — odinioară creștin, azi musulman, — poate să se prăbușească dintr'un moment în altul. Faptul se va produce — după constatările profesorului Reymond, din Paris, distins prin lucrările sale asupra arhitecturii orientale, — din cauza unei infiltrații de apă ce amenință cu dărâmarea unul din giganticii stâlpi, cari susțin marea cupolă. Reamintim că această cupolă are 65 metri în înălțime și 33 m. în diametru.

S'a proclamat noul Dalai Lama. Londra. — Conform știrilor primite din Shasso (Tibet), colegiul Lamalelor a ales pe un sugacu de Dalai Lama în locul celui decedat. Cum se știe alegerea și mai bine zis proclamarea se face astfel, că adună pe toți sugacii de sex bărbătesc născuți în ceasul când a murit Dalai Lama. Intr'un local mare așează o mulțime obiecte și jucării, între cari și un obiect al celui decedat. Fiecare dintre sugaci apucă câte un obiect și care dintre ei a ales obiectul decedatului Dalai Lama, se proclamă de noul Dalai Lama, stabilind în acest fel, că sufletul celui decedat după moarte a trecut în respectivul prunc.

Noul ales este a 14-a încarnație alui Budha. Până ajunge majorean va governa Tibetul un colegiu de Lamale.

Repartizarea nouilor posturi de învățători. Ministerul instrucțiunii a trimis un ordin circular tuturor revizorilor școlare prin care le pune în vedere modul cum vor trebui repartizate nouile posturi de învățători înființate acum.

În primul rând posturile vor fi date școalelor noui înființate; în al doilea rând se vor reînființa posturile desființate pe cale bugetară sau prin decizie ministerială în cursul anului 1932—1933, se vor repartiza posturile acolo unde populația școlară ar impune funcționarea de noul posturi peste cele existente.

A murit la 111 ani. Constanța, 10 Ian. — Eri a încetat din viață bătrânul Gheorghe Stavorca din localitate, în etate de 111 ani. Decedatul, supranumit „cel îndrăzneț”, era cel mai bătrân om din Dobrogea.

La 1879, Stavorca a primit la Cernavoda primul regiment român, ce a pătruns în Dobrogea sub comanda generalului Dunea.

Șmecherie ungurească. În Ungaria la Soroksar doi tineri ședeau la masă într'o cârciumă, mâncând și bând cât au putut. Când la plată ei au chemat pe stăpânul cârciumei și-i spuseră că socoteala va fi plătită de acela care va birui la o întrecere de fugă în jurul casei. Tinerii au ieșit afară și s'au luat la întrecere, iar cârciumarul așteaptă și azi plata.

Ministerul agriculturii a organizat un serviciu al plantelor medicinale. Acest serviciu a dat o circulară

tuturor Camerelor de agricultură și serviciilor agricole județene ca să se îngrijească de cultura cât mai mare acestor plante. Astfel că toți acei cari se interesează de creșterea plantelor medicinale se vor adresa acestor instituțiuni.

Ministerul Agriculturii a hotărât să ajute căminele și cantinele sudentești dându-le gratuit lemne.

Cărmuirea a hotărât să micșoreze taxele ce le plătesc studenții la universitate.

Membrii corpului didactic de toate gradele nu vor mai putea lua concedii de cât în cazurile prevăzute de lege (boală și studii).

Bună lego. Cărmuirea din Germania a hotărât să pedepsească aspru = închisoarea până la doi ani = pe toți acei cari vor chinul și bate animalele.

Limba prea lungă. — Negustorul Wukow din Sofia avea limbă prea lungă și din această pricină nu putea vorbi și mânca așa cum se cade. Doctorii i-au făcut operație, scurtându-i limba. Iar acum el vorbește, bea și mănâncă așa ca toți oamenii.

BIBLIOGRAFIE.

Dr. Andrei Buzdug, prof. Acad. teol. ort. rom Cluj: „Merinde pentru sufletele credincioase”. Predici la toate Duminicile anului bisericesc. Cluj, 1933. Lei 100 pag. 244.

Părintele Dr. Andrei Buzdug, profesor la Academia teologică din Cluj, a publicat în cartea aceasta predici scurte, despre cari profesorul O. Bucevschi spune următoarele:

Predicile sunt scrise în limbă populară neoaș-românească, pe înțelesul tuturor, presărate cu frumoase și potrivite pilde; se pot rosti însă cu acelaș strălucit efect și în fața celui mai select public. În fiecare propoziție citești tendința adevăratului învățator de a învăța pe cel neînvățați, de a mângăia pe cei întristați și de a încuraja pe cei lipsiți de curaj. Cel ce citește această carte, vrând nevrând se înalță spre înălțimi, oricât de jos ar fi fost înainte de cetire. Preotul, care înainte de a urca amvonul a citit predica respectivă a prof. Dr. A. Buzdug, va avea un succes real și strălucit. Nu e mirare. Din tralsta cu merinde bune nu poți să împărtășești decât cele mai delicioase bunătăți. Dar nu intenționez să fac acestei cărți recenzia așa cum s'ar cuveni, căci ar însemna să scriu o broșură întreagă pentru a-i putea reliefa toate frumoasele calități de care dispune, ci numai dau știre despre apariția ei, invitând vestitorii cuvântului divin să se servească a ajunge în posesia ei și să înceapă a gusta din „Merindele” oferite de prof. Dr. Buzdug. Mai de-

parte n'am nici o teamă, că nu vor fi ei înșiși mulțumiți de acest fel de hrană sufletească și că nu vor putea mulțumi cu ea și sufletele încredințate păstoririi lor.

Prof. O. Bucevschi

Parohii vacante.

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial No. 7910/1933 pentru îndeplinirea parohiei a doua din Comlăuș, protopoplatul Șiriel, devenită vacantă prin strămutarea parohului Zenobie Brădean, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Venitele acestel parohii sunt:

1. Una sesiune pământ în extensiunea ei de azi, împreună cu dreptul de pășunat.
2. Patru cânepiști aparținătoare sesiunii parohiale.
3. Casă parohială cu supraedificate și grădină.
4. Retribuțiunea de bir și stole 840 lei.
5. Intregirea dela Stat pe cere comuna bisericască nu o garantează.

Parohia e de *clasa primă (I.)* dela concurenți se cere cvalificațiunea prescrisă de *cl. I.*

Alesul va avea să catehizeze la școala primară de Stat din loc, fără altă remunerațiune și să achite regulat toate impozitele după întreg beneficiul său.

Cererile de concurs însoțite cu certificatele justificative, adresate Consiliului parohial ort. rom. din Comlăuș, județul Arad, se vor înainta Oficiului protopopesc ort. român din Șiriel; iar reflectanții, cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică din Comlăuș, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Consiliul parohial ort. român din Comlăuș.

În înțelegere cu: *Aurel Adamovici*

protopop

2—3

Publicație de concurs.

Consiliul parohial al parohiei ortodoxe române din Timișoara-Cetate publică din nou concurs pentru întocmirea planurilor de zidire a bisericii din această parohie, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Biserica este proiectată a se zidi pe terenul viran dintre Bulevardul Regele Ferdinand și Bulevardul Principele Nicolae, vis-a-vis de Palatul Széchenyi și Cinematograful Capitol, cu o suprafață de 1 jugher 1456 4 stj pătr

2. Biserica va fi construită în stil bizantin cu caracter românesc, având capacitatea pentru 2000 persoane.

3. Intreaga construcție, inclusiv pictura, mobilier, iluminatul electric, candelabre, calorifer și clopote nu va întrece suma de 35.000.000 Lei.

4. Reflectanții vor prezenta toate schițele în scara 1 : 200, cu fațade și secțiuni în număr suficient, cu un deviz aproximativ, calculat după metru cubic și o scurtă descriere tehnică.

5. Se fixează premii :

a. premiul I Lei 100 000.—

b. premiul II Lei 50.000.—

c. premiul III Lei 25.000.—

Planurile premiate devin proprietatea parohiei, celelalte planuri se vor restitui concurenților.

6. Concurentul care va obține premiul I., va fi încredințat cu întocmirea planurilor de executare și cu conducerea lucrărilor, asigurându-i-se un onorar de 4% după valoarea lucrărilor executate. În acel onorar sunt cuprinse și deplasările arhitectului, precum și plata conducătorului pentru supraveghere și control.

7. Juriul de examinarea planurilor se compune din I. SPECIALIȘTI:

a. Rectorul Academiei de Arhitectură din București.

b. Un delegat (arhitect specialist) al Comisiei Monumentelor Istorice din București.

c. Șeful Serviciului tehnic al Municipiului Timișoara.

II. Doi delegați ai Consiliului parohial.

Planurile prevăzute cu motto și cu o scrisoare sigilată, în care se va arăta numele, locuința concurentului și motto sub care s'a prezentat planul la concurs, sunt a se înainta Părintelui Protopop Dr. Patrachie Țiucra, președintele consiliului parohial în Timișoara IV. Str. Mircea Vodă Nr. 6, până la data de 1 Aprilie 1934

8 Planurile cari nu vor corespunde condițiunilor și formalităților prescrise, și vor sosi după termen, vor fi excluse dela concurs.

9. Planurile întrate se vor examina în termen de 30 de zile dela expirarea concursului, iar premiile se vor distribui după ce juriul își va depune raportul.

10. Schițele de situație se pot vedea în orele oficiale la Părintele Protopop Dr. Patrachie Țiucra, președintele consiliului parohial.

11. La concurs pot participa numai arhitecți cetățeni români.

Timișoara, la 1 Ianuarie 1934.

L. S.

(ss) Dr. Patrachie Țiucra
protopop, președ. cons. parohial.